

ABDEST VE NAMAZ*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا صَلَاةَ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ وَلَا بَعْدَ
الْفَجْرِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ إِلَّا بِمَكَّةَ إِلَّا بِمَكَّةَ

(حم. خز. ق. طس. حل. عن أبى ذر)

RE. 481/1 (*Lâ salâte ba'de'l-asri, hattâ tağrube's-şemsü; ve lâ ba'de'l-fecri hattâ tatlua's-şemsu, illâ bi-mekete, illâ bi-mekete.*)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve âhirette cümlemizin üzerine olsun... Rabbimiz Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri cümlelerimizden razı olsun...

Şurada Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şerîflerini okumak üzere toplanmış bulunuyoruz. *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli, alfabe sırasıyla dizilmiş hadislerden müteşekkil olan kitabın 481. sayfasının başından itibaren. Metnini merak eden kardeşlerimiz, bu hadisleri oradan arayıp bulsunlar diye bunu da kaydetsinler.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan öncebu mübarek sözleri söylemiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun; ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın nişanesi olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına ve hasseten evliyâullahın ve Ümmet-i Muhammed'in mürşidleri olan Efendimiz'den bugüne kadar güzerân eylemiş, zaman içinde Ümmet-i Muhammed'e ilim öğretmiş, irşad etmiş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diyerek, mallarını canlarını ortaya koyarak, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri diyar diyar gezip, toplayıp, kitaplar haline getiren alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu içinde ibadet ettiğimiz, hadis okuduğumuz mâbedin, mescidin yapılmasına ve yaşamasına katkısı bulunmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere tatil gününde tatilini terk edip pikniğini, gezintisini terk edip, burada Efendimiz'in hadislerini duyacağım diye fedakârlık yaparak gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Peygamber Efendimiz'in şefaatine erelim, onun sünnetini ihyâ edelim, sünnetini ihyâ edenlere verilecek yüzlerce şehid sevabını kazanalım, dünya ve ahiret saadetine erelim diye, buyurun bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım!

.....

a. Namaz Kılınmayacak Vakitler

Birinci hadîs-i şerîfin metninin az önce mukaddimede beraberce okumuştuk. Bu hadîs-i şerîfi Ebû Zer RA rivayet etmiştir. Ahmed ibn-i Hanbel'in, Dâra Kutnî'nin, Tayâlisî'nin, Ebû Nuaym'ın kitaplarında mevcut, yazılı... *Rahmetu'llâhi aleyhim ecmaîn...*

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

لَا صَلَاةَ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغْرُبَ الشَّمْسُ وَلَا بَعْدَ
الْفَجْرِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ إِلَّا بِمَكَّةَ إِلَّا بِمَكَّةَ

(حم. خز. ق. طس. حل. عن أبى ذر)

RE. 481/1 (*Lâ salâte ba'de'l-asri, hattâ tağrube's-şemsü; ve lâ ba'de'l-fecri hattâ tatlua's-şemsu, illâ bi-mekete, illâ bi-mekete.*)

(*Lâ salâte ba'de'l-asri hattâ tağrube's-şemsü*)
“İkindiden sonra, yani ikindi namazı kılındıktan sonra, güneş tamamen batıp akşamın vakti gelinceye kadar ayrı namaz kılınmaz. İkindiye kıldıktan sonra başka namaz kılınmaz.”

¹ İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.118, no:1239; Ebû Ya'lâ, Müsned, c.II, s.389, no:1161; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, c.V, s.194, no:7932; Taberânî, Mu'cemü'l-Evsat, c.II, s.321, no:2101; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.I, s.20, no:130; İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.II, s.349, no: 7407; Hz. Ömer RA'dan.

Neseî, Sünenü'Kübrâ, c.I, s.155, no:İshak ibn-i Râhveyh, Müsned, c.II, s.90, no:555; Abdürrezek, Musannef, c.II, s.429, no:3962; Hz. Aişe RA'dan.

Tayâlisî, Müsned, c.I, s.323, no:2463; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.422, no:19612; Câmiü'l-Ehâdis, c.XVI, s.411, no:17134.

(*Ve lâ ba'de'l-fecri hattâ tatlua's-şemsu*)
“Sabah namazı kılındıktan sonra da güneş doğuncaya kadar geçen o aradaki o zamanda başka namaz kılınmaz; sabah namazından başka...”

(*İllâ bi-mekketi illâ bi-mekketi.*) “Sadece Mekke’de, ancak Mekke’de kılınabilir.” tarzında Efendimiz buyurmuş.

Mâlûm, namazların kılınmadığı üç kerahat vakti vardır: Birisi, güneşin doğmasından sonra... Birisi, güneş tam tepedeyken... Birisi, güneş batarken... Bu vakitlerde nafîle ve farz namazlar kılınmıyor. Bir de sabah namazını kıldıktan sonra daha güneş doğmasa bile, o arada başka namaz kılınmaz. İkinci namazını kıldıktan sonra, daha arada akşama kadar vakit olsa bile, bu arada namaz kılınmaz. İşte bu hadîs-i şerîf bunu anlatıyor.

Mekke müstesna... Çünkü Mekke-i Mükerrerme Müslümanlığın şîârıdır. Orada artık başka bir inancın adı bile hatıra gelmez. Kâbe- i Müşerreffe bizim kiblemizdir. Mescid-i Haram, içinde ibadetin en sevaplı olduğu yerdir. Yüz bin mislidir sevap; burada kılınan iki rekât namazdan, orada kılınan namaz yüz bin mislidir. Orada insan tavaf etti; tavafın arkasından iki rekât namaz kılacak, kılar. Bu vakitlere rastlarsa da kılar. Çünkü orası Mekke’dir, orası müstesnâdır, orası Harem-i Şerif’tir, orası müslümanların kalpgâhıdır, merkezidir. Orada ona müsaade ediliyor.

Ulemâmımız bu vakitlerden sonra namaz kılınmama hususunda, Ebû Hanife Hazretleri Efendimiz, mezhebimizin kurucusu; “Farz ve nafîle hiçbirisi kılınmaz.” buyurmuş.

Bizim memleketin Doğu Anadolu kısımlarında Şâfî kardeşlerimiz de vardır. Şâfî mezhebinin imamı olan İmam Şâfî hazretleri ise; “Nafîle kılınmaz, farz kılınabilir.” diye buyurmuş. Mezhepler arasında, imamlar arasında böyle bir görüş farkı var. Bizim imamımız buradaki yasağı mutlak olarak almış, farz da olsa nafîle de olsa kılınmaz hükmünü ifade etmiştir.

b. Mescide Komşu Olanın Namazı

İkinci hadîs-i şerîf de Hz. Âişe Vâlidemiz’den, Ebû Hüreyre RA’dan, Cabir RA’dan muhtelif yollarla, kanallarla bize kadar ulaşmış bir hadîs-i şerîftir. Başka başka kaynaklarda yazılmıştır.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:²

لَا صَلَاةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلَّا فِي الْمَسْجِدِ

(قط. ع ن جابر؛ قط. ق. ع ن أبي هريرة؛ حب. ع ن عائشة)

² Beyhakî, Sünenü’l-Kübrâ, c.III, s.57, no:4721; İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.I, s.345, no:3488; Abdü’r-Rezzak, Musannef, c.I, s.497, no:1915; Hz. Ali RA’dan.

Hâkim, Müstedrek, c.I, s.373, no:898; Dâra Kutnî, Sünen, c.I, s.420, no:2; Beyhakî, Sünenü’l-Kübrâ, c.III, s.57, no:4724; Tahâvî, Şerhu Maânî, c.I, s.394, no:2140; Ebû Hüreyre RA’dan.

Dâra Kutnî, Sünen, c.I, s.419, no:1; İbn-i Hacer, Lisânü’l-Mîzân, c.V, s.181, no:628; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

İbn-i Hibbân, Mecrûhîn, c.II, s.94; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.650, no:20737; Câmiü’l-Ehâdîs, c.XVI, s.415, no:17141.

RE. 481/2 (*Lâ salâte li-câri'l-mescid, illâ fi'l-mescid*)

(*Lâ salâte*) “Hiçbir namaz yoktur, (*li-câri'l-mescidi*) mescidin komşusu için; (*illâ fi'l-mescidi*) ancak mescidde kılsa olur.”

Başkası uygun olmaz. Yani sevabı çok olmaz, kâmil olmaz, Allah indinde makbul olmaz. Mademki mescidin komşusudur; gelsin namazlarını mescidde kılsın.

Tabii bu farz namazlar içindir. Evinde sünneti kılabilir. İmam dahi buraya gelmeden önce evinde sünneti kılar, öyle gelebilir. Bu farz namazlar için. Cami komşusunun farz namazları evinde kılması doğru değildir. Farz namazında ezana icabet edecek, gelecek, namazı burada kılacak. Ama sünnetleri, nafileleri evinde kılabilir.

Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında, iki gözü âmâ olan Abdullah ibn-i Ümmü Mektum RA geldi, Peygamber Efendimiz'e dedi ki:

“—Yâ Resûlallah, benim iki gözüm âmâ olduğu için gündüz gelmem kolay olsa bile geceleyin gelmemde zorluklar oluyor. Evim de mescide çok uzak yerde. Acaba ben evimde namaz kılsam olur mu?” diye sordu.

Peygamber Efendimiz “Olabilir.” dedikten sonra o birkaç adım gidince, arkasından seslendi, dedi ki:

“—Sen ezan sesini duyuyor musun?”

“—Duyuyorum yâ Rasûlallah!”

“—O halde geleceksin.” dedi.

Ezanı duyup da camiye gelmemenin mânası çok acıdır.

Ezan nedir?

Ezan, Allah'ın müslümanı Allah'ın huzuruna davetiyesidir.

Allah'ın huzuruna kabulün için davetiyedir: *(Hayye ale's-salâh)* "Hadi namaza gel!"

(Hayye ale'l-felah) "Haydi kurtuluşa gel!" diye davetiyedir.

Bu davetiyeyi reddetmek çok büyük eksiklik, çok büyük kusur, çok büyük edepsizlik olur.

Onun için camilere koşacağız, cemaatle namaz kılacağız. Çünkü bir insan evinde namaz kıldığı zaman, kendisine ait bir sıfattan, bir kusurdan, bir eksikten dolayı namazı kabul olunmayabilir. Kusuru vardır, eksiği vardır, hatası vardır; o sebepten dolayı namazı kabul olmaz.

Ama aynı şahıs aynı kusurla, aynı eksiklikle, aynı kabahatle mescide gelmiş olsaydı, o cemaatle namaz kıldığı esnada, ötekilerin namazının içinden Allah-u Teâlâ Hazretleri:

"—Bu kulumun namazını ayırın, ben bununkini kabul etmiyorum, ötekilerini kabul ediyorum." demiyor; toptan kabul ediyor.

O bakımdan, camiye gelmekte ibadetin kabulü için bir garanti var, bir.

Tabii faydalarının hepsini şurada saymakla bitiremeyiz ama bir faydası; bir kere namazın kabulü ihtimali çoğalıyor. Çünkü caminin içindeki aksakallı ihtiyarlar, masum gençler,

ağzı dualı makbul salih kimseler, alimler, fâzıllar hürmetine eksiği kusuru olan, cahilliği olan kimsenin de namazı kabul oluyor, bir.

Burada ilim konuşulur, hikmet konuşulur, fıkıh konuşulur, tefsir konuşulur, hadis konuşulur; ondan bir istifadesi olur. Mesela bizim burada camimizde, ikindi namazından sonra hoca efendiler, Allah razı olsun, birkaç hadîs-i şerîf okuyorlar, üç hadîs-i şerîf okuyorlar. Gelen velev bir hadis bile olsa her vakitte bir hadis öğrense bir günde beş hadis eder. Her gün okunsa, her vakitte okunsa, böylece hadisler birike birike bilgisi görgüsü artar.

Sonra mânevî birtakım faydaları vardır. Müslümanlar orada birbirlerinin feyzinden istifade ederler. Maddî ve mânevî hastalıkları tedavi olur. Bir iş yapacakları zaman içtimâî yardımlaşma mümkün olur, beraberce yaparlar. Yardım yapacaklarsa yardımı beraberce yaparlar. Bir kimse yardıma muhtaçsa, cami cemaatindense, gelmediği zaman cemaat bilir, ona yardım eder. Yani sayılamayacak kadar çok faydaları vardır.

Onun için bizlerin camimize, camilerimize, cemaatlerimize devam etmemiz lazım. Cemaat, son derece önemli bir sünnettir. Bu sünnet-i seniyyeye hepimiz riâyet edelim. Huşû ile, güzel takvâ ile, vera duygusu ile gelip camilerde namaz kılmaya itina gösterelim inşaallah.

c. Yemek Hazırken Namaz

Hız. Âişe Validemiz'den. Yine Müslim ve Ebû Dâvud rivayet eylemişler, *rahmetu'llahi aleyhimâ...*

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki:³

لَا صَلَاةَ بِحَضْرَةِ الطَّعَامِ وَلَا هُوَ يُدَافِعُهُ الْأَخْبَثَانِ

(م. د. د. عن عائشة)

RE. 481/3 (*Lâ salâte bi-hadreti taâmin, ve lâ ve hüve yudâfiuhû ahbesâni.*)

(*Lâ salâte*) “Bir namaz yoktur, namaz kılınmaz, kılınmak uygun olmaz; (*bi-hadreti taâmin*) yemek hazır olduğu zaman...”

Yemek hazırlanmış olduğu zaman namaz kılmak olmaz, bir.

İkincisi: (*Ve lâ ve hüve yudâfiuhü'l-ahbesâni*) “Büyük abdeste veya küçük abdeste sıkışmış bir vaziyetteyken, o kimsenin de namaz kılması doğru olmaz.”

Ne yapacak?

³ Müslim, *Sahîh*, c.III, s.182, no:869; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.126, no:82; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.43, no:24212; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.430, no:2074; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.73, no:4816; İbn-i Huzeyme. *Sahîh*, c.II, s.66, no:933; Hız. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.521, no:20061; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.410, no:17132.

Yemeği yiyecek, ağlığını giderecek, namaza öyle duracak. Küçük abdestini veya büyük abdestini yapacak, abdestini tazeleyecek, öyle o tarzda namaz kılacak. Çünkü bunların hepsi insanın kendisini ibadete tam mânasıyla vermesine mâni olan şeylerdir.

Karnı aç, gurulduyor, acıkmış, aklı yemekte, sofrada da yemekler var; tabii onları düşünüp dururken, Rabbimiz'in huzurunda namaza durduğu sırada aklına yemekler gelirse, çok zarar eder. Onun için önce yemeği yesin, namazı sonra kılsın.

Mekke-i Mükerreme'de, Medine-i Münevvere'de bu hadîs-i şerîf uygun olarak tatbikat şöyle yapılıyor: Ramazanlar'da ezan okunuyor, herkes evinden getirdiği hurmayı, orada mevcut olan zembemî ortaya koyuyor; bir kısa kestirme sofraya atıştırmaları oluyor.

Beş dakika, on dakika bir fırsat, o atıştırtıp onu yedikten sonra ikâmet getiriliyor ve namaza duruluyor. Böylece bu sünnet yerine gelmiş oluyor.

Sıkışıkken namaz kılmak çok kere yapılan bir şeydir. Abdesti sıkışmıştır, abdest almak zoruna gider.

“—İşte şunu da kılıvereyim de şu namaz da çıksın...”

Bu yanlış. Böyle bir namazın fazileti olmaz, sevabı olmaz. O bakımdan bu hususa dikkat edelim.

Hatta bir büyük zâtı anlattılar. Bizim eve de gelmişti. Yaşlı. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun. Seneler önce gelmişti. Sünneti kılmış, farzda kendisinde hafif bir bastırma, tazyik, sıkışma hissedince, hemen tuvalete gitmiş, tekrar abdest almış, namazı öyle kılmış. Yani hani “Sünneti kıldım, farzı da ıkartıvereyim.” demiyor.

O bakımdan, biz de inşaallah namazımızı huzurlu huşlu kılmamıza mâni olacak neler varsa onları izale edelim. Namaza yle tam kendimizi verebilecek bir tarzda gelelim. Abdestimiz sıkışık olmasın, karnımız acıkımiş, yemek arzusu içimizde, burnumuzda yemeklerin kokusu ttyor, aklımızda hep yemekler; o olmuyor.

O bakımdan insanın kendisini ibadete vermesine mâni olacak her şey bu hükme dâhil edilebilir. Hatta mesela insan uyukluyor. Eğer müsaitse biraz uyusun, ibadetini ondan sonra yapsın. Tesbih çekecek, uyukluyor; uzan, uyu, ondan sonra yap. Uyuklaya uyuklaya kaç adet çektiğini bilmeden yapacağına, dinlendikten sonra yapmak daha uygundur. İbadetin neşe ile, neşat ile, sevine sevine, şevk ile yapılması önemli oluyor.

Gece ibadetine kalkmak; uykuyu terk ediyorsunuz, kalkıyorsunuz, kalktığınız zaman abdest aldığınızda zaten o uyku hali gider.

Yüzünüzü yıkadığınız zaman, şeytanın gözünüze attığı düğümler, mâniler çözülür. Ağzınızı burnunuzu yıkadığınız zaman çözülür. Abdest alınca bir kere insanın dikkati yerine gelir. Fakat Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Gündüz uykusu ile geceye biraz yardım edin!”

İnsan gündüz uyuduğu zaman gece çok halsiz bitkin olmaz, gece ibadetine kalkar.

Gece ibadetine alışkın iken, onu terk etmek büyük kusur oluyor. Gece ibadetini yapmamak da büyük bir fırsat kaçırmak oluyor. Çünkü geceleyin ibadetler makbul, dualar kabul.

O bakımdan o gecenin o vaktini ganimet bilip o vakitte kalkıp seherlerde:

وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ

(آل عمران: ١٧)

(*Ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâr*) [Seher vakitlerinde Allah'tan bağış dileyenler.] (Âl-i İmran, 3/17)

Tevbelerle, istiğfarlarla, dualarla meşgul olmak uygun olur. Kendimizi bu ibadetlerimizi böyle yapmaya göre alıştıralım, adapte edelim inşaallah.

d. Abdesti Olmayanın Namazı Yoktur

Ebû Hüreyre RA'dan ve Abdurrahman ibn-i Ebî Said Hazretlerinden rivayet edilmiş. Bu dördüncü hadîs-i şerîfte Peygamber SAS buyuruyor ki:⁴

لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا وُضُوءَ لَهُ وَلَا وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يَذْكُرِ
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ

حم. د. ه. ك. ع. ن. أب. ي. هريرة؛ ك. ع. ن. ربيع بن عبد الرحمن بن أبي سعيد عن أبي ه. ع. ن. (جده؛ ش. ه. عن سعيد بن زيد)

RE. 481/4 (*Lâ salâte li-men lâ vudûa lehû, ve lâ vudûa li-men lem yezkûri'sma'llâhi aleyhi.*)

(*Lâ salâte li-men lâ vudûa lehû*) “Abdesti olmayanın namazı yoktur.” Namaz, abdeste bağlı.

“—Canım dört rekât kıldım işte, özene bezene kıldım; ama abdest almadım.”

Abdestin bozuk, abdestin sakat, abdestin eksik; o zaman o namaz olmuyor. Demek ki namaz abdeste bağlı.

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.141, no:92; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.483, no:393; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.418, no:9408; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.41, no:183; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.79, no:1; Tahâvî, *Şerhü'l-Maanî*, c.I, s.26, no:102; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.293 no:6409; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.IV, s.340, no:1159; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.482, no:392; Said ibn-i Zeyd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.294, no:26068; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, S.418, no:17150.

Bazıları yazmışlar ki şadırvana:

“—Pek çok kimse namazın burada başladığını bilmiyor, bundan gafil!”

Namaz şadırvanda başlıyor. Abdestini güzel alırsan namaz da feyizli olur. Abdestini kusurlu alırsan, üstüne başına sıçratırsan, derece derece feyizlerden mahrum kalırsın. Onun için abdest almaya çok dikkat edeceğiz.

Bu zamanda bir de utansak da sıkılsak da söylememiz gereken bir şey vardır ki; insanın yüznumarayla abdest alma arasında dinlenmesi lazım. Yüznumaraya gidiyorlar, oradan çıkıyorlar, abdest alıyorlar. Halbuki daha damlalar kalmış oluyor, o zaman abdesti yarı yolda kaçıyor.

Dikkat edin, yüznumaraya gittikten sonra abdest alın, biraz sonra kurcalayın, inceleyin, daha ıslaklık var, dışarıya ıslaklık çıkmış olduğunu göreceksiniz. Onun için tamamen istibra etmeden, yani o damlalardan arkası kesilecek şekilde tamamen kurtulmadan abdest almaya geçmemek lazım!

Büyükler, tabii eskiden yüznumaralar evlerin içinde olmazdı, eskiler her şeye dikkat ederek yapmışlardır. Eski evlerimizde, yerleşme şeklinde, evin içinde yüznumara olur muymuş; dedelerimiz böyle bir şey duysalardı hayret ederlerdi. Eskiden bahçenin öbür köşesinde olurdu. Yani temizlik noktasından yüznumaralar evin içinde değil, ta uzakta olurdu. Tabii o uzaktan bu yakına, abdest alacağı yere gelinceye kadar da bu istibra meselesi hallolmuş olurdu.

Yani abdestin kaçma tehlikesi kalmaz, buraya gelinceye kadar iş tamam olurdu.

Buna dikkat edelim. Gençler bu işin farkında değildir; şaldur şuldur yüznumaraya girerler, şaldur şuldur çıkarlar.

Yüz numaraya girerken bir de –paçalar mâlum modaya uygun olarak uzun yapılıyor– paçaları kıyırmak lazım! Paçaları kıyırmıyorsun, yerlerde sürünüyor, ıslanıyor, onunla geliyorsun burada namaz kılmaya kalkıyorsun. Sonra;

“–Hiç feyiz almadım.” diyorsun.

Almazsın çünkü necasetten tahâret olmadı.

Namazda elbisenin temiz olma şartı vardır. Ondan feyiz alamadın.

وَتِيَابَكَ فَطَهِّرْ

(المدثر: ٤)

(*Ve siyâbeke fetahhir*) [Elbiseni tertemiz tut!] (Müddessir, 74/4) buyruluyor.

Demek ki, üstümüze başımıza bir şey sıçratmamaya dikkat edeceğiz. Paçamızı ıslatmamaya dikkat edeceğiz. Büyük ve küçük abdestten tamamen kurtulmaya dikkat edeceğiz. Büyük abdestin sularını, velev temizlenmiş bile olsa kurulamaya dikkat edeceğiz. Ondan sonra şadırvana gelinceye kadar, abdest alacağımız yere gelinceye kadar bir dinlenme ve bir değişik bir şey olacak ki, tekrar bozulma ihtimali olmasın.

“—Abdest aldım, oturduğum yerden kalktım, ceketimi giyerken kolumu şöyle kaldırdım, böyle kaldırdım; ah gitti bizim abdest galiba!”

Gider. Çünkü başında istibra yapmadı. Git kurcala; hakikaten bakarsın, önünde bir yaşlık belirmiş; çünkü iyi korunmadı.

İşte bu gibi şeylerden insanın abdesti olmuyor. Abdesti olmayınca da namazı olmuyor. Namazın insana sağlayacağı faydalar da gelmiyor.

Ayet-i kerîmede;

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

(العنكبوت: ٤٥)

(*Inne's-salâte tenhâ ani'l-fahşâi ve'l-münker, ve lezikru'llâhi ekber*) “Muhakkak ki namaz insanı fuhşiyâttan, münkerâttan, kötülüklerden kesinlikle alıkoyar.” (Ankebut, 29/45) buyruluyor.

Alıkoymuyor, neden?

Namaz olmuyor da ondan. Çünkü abdest abdest değil. Abdest abdest olmayınca, namaz namaz olmuyor. Birbirine bağlı.

Abdest nereye bağlı? Burada bildirmiş Peygamber Efendimiz SAS: (*Ve lâ vudûa li-men lem yezküri'sma'llâhi aleyhi*) “Abdest alırken, başlangıçta besmele çekmeyen de abdesti yoktur.”

Besmele çekecek, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* diye başlayacak, ondan sonra abdestini alacak.

Sonra, bu abdestin öyle mânevî faziletleri var ki, yüzümüzün terini giderdiği gibi, elimizin pisliğini giderdiği gibi, bizi mânevî günahlardan da temizliyor. Ama dua etmek şartıyla... Meselâ ellerini yıkarken duası var, –ilmihallerden açarsınız, onları öğrenirsiniz– yüzünü yıkarken duası var, ağzına burnuna su verirken dualar var, sağ elini yıkarken, sol elini yıkarken dualar var, başına mesh ederken dualar var, ayağını yıkarken duası var... Bu duaları öğrenin.

Onlar olmadığı zaman, sadece abdesti oluyor insanın, öteki faydalardan mahrum kalıyor. Dualarını ede ede abdest aldığı zaman, mânevî feyizleri faydaları da sağlamış oluyor. Onun için böyle yapalım!

Bu hadîs-i şerîf bitti. Allah'ın adını anmadan, besmele çekmeden başladığı zaman abdestin de fazileti olmuyor. Bu bitti.

e. Bana İnanmayan Mü'min Olamaz!

Arkasında bir hadîs-i şerîf daha var, aynı mevzu ile ilgili. O da biraz daha uzun, bir iki cümlesi daha var, baş tarafı aynı:⁵

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.381, no:23284; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.66, no:6899; Beyhakî, *Sünenül-Kübrâ*, c.I, s.43, no:193; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.73, no:7; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, cII, s.258, no:632; Taberânî, *Dua*, c.I, s.137, no:376; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.34, no:302; Şâşî, *Müsned*, c.I, s.266, no:215; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.780, no:16523; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVIII, s.26;

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.281, no:26020; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.420, no:17152.

لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا وُضُوءَ لَهُ وَلَا وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يَذْكُرِ
اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ مَنْ لَا يُؤْمِنُ
بِي وَلَا يُؤْمِنُ بِي مَنْ لَا يُحِبُّ الْأَنْصَارَ

(سعید بن منصور، حم . والشاشی، طح. قط. ع. ق. ض. ع. ن. س. ع. د. بن زید؛ طب. عن أب ی سبرة .
(ك. عن أسماء بنت سعید بن زید)

RE. 481/5 (*Lâ salâte li-men lâ vudûa lehû*)
“Abdesti kâmil olmayanın namazı kâmil olmaz.”
Abdesti olmayanın namazı yoktur. Bu birinci
hadisteki gibi aynı.

Devamı: (*Ve lâ vudûa li-men lem
yezkûri'sma'llâhi teâlâ aleyhi.*) “Abdest
almaya eûzü besmele çekip başlamayanın da
abdestinin kemâli olmaz, abdesti tam alınmış
olmaz.”

Şimdi devam ediyor, yeni cümleler geliyor: (*Ve
lâ yü'minu bi'llâhi, men lâ yü'min bî*) “Bana
inanmayan Allah’a inanmış olmaz.”

“—Bana inanmayan” diyen kim?

Peygamber Efendimiz.

Bir insan Peygamberimiz SAS Hazretlerine
inanmamış; lütfen, böbürlene böbürlene, kasıla
kasıla:

“—Canım ben Allah’ın varlığını kabul ediyorum.
Ateist değilim, tanrıya inanan bir kimseyim.”

‘—Peygamber Efendimiz’e bağlılığından ne
haber; onu söyle!”

Peygamber Efendimiz’e iman etmezse, o iman
etmiş olmaz.

Lütfen, sanki çok büyük bir ikrammış gibi diyor ki; “Ben Allah’ı inkâr etmiyorum, Allah’ın varlığına inanıyorum. Dinlere inanmıyorum ama Allah’ın varlığına inanıyorum. Derece derece... Dinlere inanıyorum ama falancaya inanmıyorum. Peygamber Efendimiz’e inanmıyorum...” gibi saçmalıklar oluyor; öyle olmayacak!

Peygamber Efendimiz’e inanmayan, bağlanmayan insanın Allah’a inancı da makbul değildir. Ona bağlıdır.

“—Neden ona bağlı? Mantıken nasıl bu iş?”

Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’i de bize Peygamber Efendimiz getirdi. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin Esmâ-i Hüsnâ’sını, sıfât u esmâsını, yani yüce evsâfını bize Peygamber Efendimiz bildirdi.

Hıristiyanlar şaşkırdılar. Yahudiler daha önce şaşkırmışlardı. Budistler başka türlü şaşkın. Mısırlılar bir başka türlü şaşkın. Kimisi öküze tapmış, kimisi taşa tapmış, kimisi ağaca tapmış, kimisi aya güneşe tapmış. Bu Hititliler, işte çeşitli tanrıları var...

Yunanlılar’ın artık rezalet; şarap tanrısı bile var! Hintliler’in rezaletin rezaleti; tenasül âletine tapanlar var! Hintliler’de, o kocaman Hint kıtasında dört yüz kadar inanç varmış. Tenasül âletine tapanlar var! Yani insanoğlunu serbest bırakıverdin mi sapıtan sapıtana, dağıtan dağıtana...

Allah’a hamd ü senâlar olsun ki fazl u kereminden bizi doğru yolda eylemiş. Ve insanların irşadı için peygamber göndermiş. Biz o peygambere tâbî olmuşuz. O peygambere tâbî olmazsa

insan, bu aklıyla gittiği zaman nereye varacağı belli olmaz...

“—Hocam Yirminci Yüzyıl’da insanların akılları yüksek.”

Değil! İnsanoğlu aynı insan...

Amerika’da papazın birisi dört yüz tane adamı kendisine bağlamış; hepsini götürdü bir ormana, kendisi ve o adamlar dâhil hepsi birden intihar ettiler. Kafaya bak! Hangi akla hizmet ettilerse, hangi fikre hizmet ettilerse; hepsi orada topluca gittiler, kendilerini öldürdüler. Demek ki Yirminci Yüzyıl’da da değişmiyor.

Yirminci Yüzyıl’da gezin, hatta etrafınıza bakın, çok gezmeye de lüzum yok: Bizim devlet dairelerindeki ojeli kızlara filan sorun; ne kadar bâtil itikatları vardır, ne kadar saçma sapan, uğurluluk uğursuzluk, muska, büyü, şunu bunu, yıldız falı, kahve falı, bilmem daha adını duyduğumuz duymadığımız acaiplikler... Çok bâtil inançlar vardır. İnanç konusunda Yirminci Yüzyıl pek bir şey kazandırmamışa benziyor; çok şeyleri götürmüşe benziyor.

O bakımdan Peygamber Efendimiz’e tâbi olacak. Bu dine inanıyor, Allah’a inanıyorsa Peygamber Efendimiz’e inanacak. İnanmadığı zaman olmaz. Kur’an’ı o getirmiş, imanı o telkin etmiş, Allah’ın varlığını birliğini o anlatmış.

Ötekiler şaşırırmışlar. Hz. İsa AS’ı severiz; peygamber-lerimizden bir peygamberdir, mübarek bir insandır. Hıristiyanlar onun söylemediği şeyleri bugün yapıyorlar.

Hız. İsa nasıl yaşadı; papazlar, papalar nasıl yaşadı? Hiçilgisi yok... Nerede saltanatlar, tantanalar, altınlar, gümüşler... Bunları bazı papazlar söylüyorlar: Nerede onların yaşayışı, nerede Hz. İsa'nın tevâzuu, sâfiyeti, temizliği? Nerede Hz. İsa'nın insanları çağırıldığı akide, nerede şimdiki hıristiyanların durumu?...

Kendi mezhepleri içinde doğruyu kabul edenler var. *Üniteryenler* var mesela; Allah'ın birliğini kabul edenler. Şu mezhepleri var, bu mezhepleri var; binbir tane mezhepleri var. Onlar da kendilerini tenkit ediyorlar.

Nerede Allah'ın kelâmı kitabı Kur'ân-ı Kerîm, nerede papaların istekleriyle bazı cümleleri çıkartılan İncil nüshaları? Hiç alâkası yok.

O bakımdan herkes Peygamber Efendimiz'e inanacak. Hepsi onun talimâtına bağlı. Dinin düzenlenmesi, insanlara doğruların anlatılması onun vasıtasıyla olduğu için, insanlar ondan müstağnî kalamazlar. Kalırlarsa, kendi burunlarının doğrusuna gittikleri yerde yanlış olur ve Allah indinde de makbul olmaz. Allah indinde de İslâm'dan gayri bir akideye sarılan insanların akideleri makbul olmayacak.

Deniliyor ki;

“—Efendim bir sürü dinler var. Herkes dininde hür olsun. Eh işte Allah büyüktür, kerimdir, kabul eder.”

Hayır, kabul etmez.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ

(أل عمران : ٨٥)

(*Ve men yebtaği gayre'l-islâmi dinen felen yukbele minhu*) “İslâm’dan gayrı bir dine sülûk eden, bir başka dine giren kimseden o din kabul olmayacak. İsteddiği kadar çırpınsın.” (Âl-i İmrân, 3/85) Allah onların amellerini *hebâen mensûra* kılmıştır; hiç kıymeti yoktur!

İslâm’a gelecek. Çünkü İslâm ötekilerin hepsini düzeltmiştir. Hepsinin hakikatlerini ihtivâ ediyor. Kur’ân-ı Kerîm’in içinde eski kitaplarda anlatılan iman hakikatlerinin hepsi vardır. Bizim dinimiz öteki peygamberleri -hak olanlarını- bildirmiştir. Onlara saygıyı bizlere telkin etmiştir. Bizim dinimiz toplayıcı dindir.

Onun için hıristiyanın da, yahudinin de, budistin de, brahmanistin de herkesin kalkıp gelip İslâm’a girmesi lazım. Başka bir yolda giderse çok eski model bir arabaya binmiş gibi olur. Devir değişti, şartlar değişti; hâlâ eski modele devam ediyor. O zamanlar doğru olan şey Peygamber Efendimiz SAS sarâhaten beyan buyuruyor, diyor ki:

“—Hz. Musa şu anda sağ olsaydı bana ümmet olurdu.”

O halde musevîler de Peygamber Efendimiz’e ümmet olacaklar.

Nitekim doğruları oldular.

Peygamber SAS Efendimiz gelmezden önce Allah-u Teâlâ Hazretleri onların kitaplarında:

“—Bir peygamber gelecek, geldiği zaman ona tâbi olun.” diye emretti.

Bugünkü İncil’de, bugünkü Tevrat’ta, yani hıristiyanların, yahudilerin, hatta bazı profesörlerin ifadelerine göre zerdüştlerin din kitaplarında, budistlerin din kitaplarında ileride gelecek peygamberden bahis var ve ona tâbi olmalarını Allah peygamberlere söylemiş.

Onlar da ümmetlerinden söz almışlar, ahd u misak almışlar ki, “O peygambere erişerseniz ona tâbi olun!” diye. Bu, İslâm’ın gerçekliğini gösteren bir mucizedir. Bunu şimdi İngilizce kitaplarda, Pakistan’da yazılmış kitaplarda yazıyorlar. Zaten Kur’ân-ı Kerîm’in âyetleri de bu hususu beyan ediyor.

İnsanlar Peygamber Efendimiz’e tâbi olacak. Peygamber Efendimiz bizim Peygamberimiz olduğu gibi, dünya üzerindeki bütün öteki inançlara, akidelere sahip olan insanların da peygamberidir. Kabul ederlerse kurtulurlar; kabul etmezlerse, peygamberlerini inkâr etmiş olmanın cezasıyla cezalanacaklar.

“—Peygamberleri kim?”

Peygamber Efendimiz. Bizim Peygamberimiz onların da peygamberidir.

Uçakta bir papazla yan yana oturdum; “Sizin peygamberiniz” diyordu. “Sizin peygamberiniz” değil; “Hepimizin peygamberi...” Sen inkâr edersen, o inkârın cezasını çekeceksin. Hepimizin peygamberi...

Bu zamanın, yani Peygamber Efendimiz’in asr-ı saadetinden itibaren şu zamana kadar ve kıyamete kadar gidecek zamanın peygamberi bir tane: Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ...

Uyan kurtulur, uymayan cezasını çeker.

O bakımdan Peygamber Efendimiz burada o hakikati beyan etmiş. Yani diyor ki;

“—Bir insan ‘Allah’a inanıyorum!’ diye övünmeye kalkışmasın; bana inanmazsa Allah’a inanmış olmaz. Allah’a inancı tamam olmuş olmaz. Çünkü beni Allah gönderdi; bana Kur’an’ı Allah CC indirdi. O bakımdan onun o inancı makbul değildir.”

Böyle ukalalar bizim ülkemizde de vardır. Kitaplarda görüyoruz; mecmualarda, gazetelerde yazılarını okuyoruz:

“—Ben Allah’a inanıyorum, o kadar.” diyor.

“—Efendim dindarların inancına da saygılıyım ama ben inanmıyorum.” diyor.

İnanacaksınız; hakikat bu!

“—Ben Allahsızım” diyor.

Bir insan Allahsız olamaz. Ben hayatsızım diyebiliyor musun? Yaşıyorsun. Ben güneşsizim diyebiliyor musun? Güneş var. Ben havatsızım diyebiliyor musun? Havasız insan yaşayamıyor, hava var. İşte onun gibi, sen Allahsız olamazsın. Tanrısız da olamazsın; sadece Allah’ın varlığını inkâr eden bir kimse olursun, o kadar.

O bakımdan Allah’a hamd ü senâlar olsun, Allah bizi bu imandan ayırmasın...

Onların doğru yola gelmesi için de bizim çalışmamız lazım. Bizim çalışmamız şöyle olabilir: Her biriniz ayrı ayrı çalışırsınız veyahut çalışanları desteklersiniz. Mecmualar çıkartırız,

onları desteklersiniz. Matbaalar kurarız, okullar açarız, orada imanlıları yetiştiririz.

Bugün dünyanın her yerinde hıristiyanların üniversiteleri var, hastaneleri vardır, müesseseleri vardır. Geldiler, Osmanlı devleti daha hâkim iken, Beyrut'ta Katolik Üniversitesi'ni kurdular. Arapça'yı öğrendiler, papazlarına öğrettiler. "Bakalım müslümanlar, hıristiyanlar hakkında ne diyor?" diye kitaplar neşrettiler. Ondan sonra İslâm âlemini parça parça parçaladılar, görüyorsunuz.

Önce ne yaptılar? Üniversite kurdular.

Şimdi üniversite kurmak paraya kalmış bir şeydir. Kanun müsaittir, isteyen özel üniversite kurabilir. Müslümanlar özel üniversiteyi kurmazsa, Allah onlardan soracak; "Niye kurmadınız?" diye soracak.

Getirirsin dürüst insanları, getirirsin çalışkan insanları... Pakistan'da atom alimi var, onu getirirsin. Suudi Arabistan'da filanca ilimde çok ileri gitmiş kimseler var, onu getirirsin. Fransa'dan falanca tıp profesörünü, müslüman olmuş, onu getirsin. Cihan görür:

"—İşte bu da müslümanların tertemiz üniversitesidir. İşte talebeleri, işte hocaları, işte labaratuvarları; işte bak, içeriye girdiğin zaman gör!" demesi lazım.

Müslümanların yapması gerekiyor.

Eski hükümdarlardan bir tanesi Mısır hükümdarıymış,

Şam'da oturuyormuş, demiş ki:

“—Savaşacağım, harp edeceğim, bana para lazım; parayı zekâttan toplayalım!”

Alimler fetva vermişler. Çünkü Allah yolunda zekât harcanabiliyor, fîsebîlillah savaş da olunca savaş için silah almak da olabilir.

Büyük alimlerden bir tanesi karşı çıkmış. Diyor ki:

“—Senin bir sürü cariyen var, sarayların var. Cariyelerinin boynunda bir sürü altınlar var, kollarında bir sürü bilezikler var. Onları koy bakalım!”

Tabii memleketinden sürmüş ama o sözünden dönmemiş, bu böyledir diye.

Müslümanların fazla mallarını ortaya koymaları lazım. Kimi kardeşimizin şu kadar dairesi var, kimi kardeşimizin bu kadar malı var; ne olacak? İhtiyaçtan fazlasını Allah yolunda hizmete koyacak. Dedelerimiz canlarını ortaya koymuş.

Türkiye’de şu kadar milyon müslüman var, bir üniversite kuramamışız; yazıklar olsun!

Türkiye’de şu kadar müslüman var; hani gazeteleri, hani mecmuaları, hani müesseseleri, hani hastaneleri, hani kadın doğum evleri? Hani nerede? Senin çalıştırdığın müesseseler nerede?

O bakımdan Allah hepimizi vebalden, mesuliyetten kurtarsın. Günahlarımızı bağışlasın. Yüzümüzün karasını ağartsın. Cümlemize fedakâr olmayı nasib eylesin...

Hadîs-i şerîfin son cümlesi:

(*Ve lâ yû'minü bî, men lâ yuhibbu'l-ensâr*)
“Ensarı sevmeyen de bana iman etmiş olmaz.”

Ensar kimdir? Medine-i Münevvere'deki müslümanlardır ki Mekke-i Mükerrerme'den hicret eden, daha başka yerlerden hicret edip gelen muhacir müslümanlara, evvelki müslümanlara kucak açtılar:

“—Gelin, size orada kavminiz zulüm ediyorsa, baskı yapıyorsa bizim ülkemizde emniyette olursunuz. Gelin bizim şehrimize.” dediler; kucak açtılar, misafir ettiler.

Mekke-i Mükerrerme'de müslümanlar sıkıntıdayken, işkence görüyorken, müşrikler onlara ibadette rahat vermiyorken, iktisâdî bakımdan baskılar yapıp duruyorken; ötekiler yardım ellerini uzattılar, yardım ettiler ve Medine-i Münevvere'ye çağırdılar. Yakışık alır mı ondan sonra Ensar'a tepeden bakmak? Yakışık almaz.

Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Onları sevmeyen bana tam iman etmiş olmaz.”

Mekke-i Mükerrerme fetholundu. Ondan sonra Huneyn gazvesi oldu. Sonra, artık bitti işler, dönülecek, *Ensar* boynunu büktüler, dediler ki;

“—Rasûlullah Efendimiz artık doğduğu şehri de fethetti, Kâbe- i Müşerreffe de zaten orada. O halde Peygamber Efendimiz o fethettiği diyarlarda kalır. Biz de uzakta gurbette işte boyun bükeriz...” gibi böyle düşüncelere daldılar.

Peygamber Efendimiz o savaşlarda, Mekke’de yeni müslüman olmuş olan kimselere çok pay verdi, çok para verdi. Asıl Medine-i Münevvere’den cihad için gelmiş olanlara verdiğiinden fazla fazla miktarda bu yeni müslümanlara verdi.

Neden veriyor?

Gönüllerini ısındırmak için veriyor. Çünkü iyi müslüman olmayan insanın maddeye meyli fazladır. İnsan iyi müslüman olduktan sonra Allah yolunda her türlü fedakârlığı yapar. Onları İslâm’a ısındırmak için, İslâm’ı sevsinler, şimdi mağlup oldular, “Biz müslümanların karşısında yenildik.” diye içlerinde bir acı var, burukluk var; Peygamber Efendimiz onları paraya boğdu, ganimetleri onlara taksim etti ki gönülleri rahat etsin.

Bir kimse geldi Peygamber Efendimiz’e bir başka zamanda; her zaman söylediğim misaldir:

“—Yâ Rasûlallah, ne güzel koyunlar var şurada!”

Baktı, koyunları gördü orada; ganimetten alınmış koyunlar.

“—Çok mu beğendin?”

“—Çok beğendim.”

“—Al bütün sürüyü...” dedi Peygamber Efendimiz, koca bir sürüyü bir insana verdi; tek bir insana.

Neden?

Peygamber Efendimiz’in yanında paranın kıymeti yok. Geceye parayı gecelettirmezdi, dağıtır verirdi.

O sürüyü o kabileye götüren insana kabilesinde sordular, dediler ki:

“—Nereden aldın bunları?”

“Hz. Muhammed cimrilikten korkmayan, fakirlikten korkmayan bir insanın verişiyle veriyor, cömertçe veriyor. İşte o verdi hepsini!” dedi.

Onun üzerine bütün kabile halkı müslüman oldu, bütün kabile halkı!

Peygamber Efendimiz’in usûlü böyleydi.

Sofra örtüsünü yayardı, üstüne buğday yığar gibi altınlar paralar yığılırdı; saymadan avuç avuç verirdi, dağıtırdı. Yani yanına gelen şeyi darmadağın hayır olarak dağıtırdı.

Sabahleyin koyun keserdi, geldiği zaman kesilmiş koyunu sorardı:

“—Ne oldu?”

“—Yâ Rasûlallah, bütün hayvanı dağıttık, parça parça parçaladık; budu, kolu, kaburgası, ciğeri vesaire...Bize sadece bir kolu kaldı, bir parçası kaldı; ötekilerin hepsi gitti, dağıttık.”

“—Demek ki sadece kolu hariç hepsi bizim olmuş.” dedi Peygamber Efendimiz.

Verilen bizim. Verilen âhirete sevap olarak yazıldığı için bizim. Burada yediğin helalse neyse de, haramsa vebali, hesabı var. Onun için verileni tercih etti Peygamber Efendimiz; bol bol verdi. Onun cömertliğinin deryası cûşa geldiği zaman, önündekiler hepsi kendisine hayran kaldılar.

Mekke ahâlisine de çok verdi. Sahabenin biraz hüzünlendiğini görünce;

“—Ey ashabım, size de kendimi ayırdım.” dedi.

Peygamber Efendimiz Mekke’de durmadı, Medine’de ikamet etti. Mekke-i Mükەرreme fetholduğu halde, ahâlisi müslüman olduğu halde Mekke-i Mükەرreme’de yerleşmedi.

Vefalı insan... Vefa numunesi... Peygamber Efendimiz hakkında vefalı insan sözü hafif kalır. Vefa numunesi bizim için; tepeden tırnağa vefa! O Ensara sevgisinden, onların kendisine en sıkıntılı zamanda yaptığı o müzaharetten, yardımdan dolayı Medine-i Münevvere’yi kendisine yerleşme yeri yaptı, İslâm devletinin merkezi orası oldu; oradan ayrılmadı. “Size kendimi ayırdım!” dedi. Bırakın parayı pulu, ne yapıyorsunuz?

Hakikaten Medine ahâlisi için Peygamber Efendimiz’in orada oturması, orada defn olmasından daha büyük şeref olur mu? Daha büyük bir hayır ve bereket bahis konusu olabilir mi?

En güzel şeyi verdi, en güzelini verdi.

Her zaman da söylerdi Efendimiz:

“—İmanın alâmeti ensarı sevmek.”

Ensara tepeden bakmak yok. Muhacirlerin, Ensarın evvelce yaptığı yardımın kıymetini bilmesi lazım, unutmaması lazım. Rahata erdiği zaman, kötü günler geçtikten sonra, o iyilikleri unutmaması lazım.

Efendimiz'in her şeyi öyledir. Süt annesini unutmamıştır, süt kardeşini unutmamıştır, eski akrabalarını gözetmiştir, kollamıştır. Vefa nümunesidir. Tepeden tırnağa vefa doluydu Peygamber Efendimiz.

Allah cümlelerinizi başta Allah'a vefalı eylesin, sonra Peygamber Efendimiz'e vefalı eylesin, sonra dinimize vefalı eylesin... Biraz dünya parası görünce, mevki makamı görünce dinî hususları gevşeyenlerden eylemesin, eli sıkılaşınlardan eylemesin...

Zenginleştikçe milletin eli sıkılaşıyor. Zenginleştikçe, parası pulu arttıkça eli sımsıkı sıkılıyor. Elini pehlivanlar açamayacak hâle geliyor. Gelsin pehlivanlar, hadi bakalım bu parmağı buradan açabilirse, açamaz. Çünkü yaşlandıkça daha beter eli sıkılaşıyor. Ya sen yaşlandın, ölüp gideceksin; dağıtsana!

Farsça, bir şair diyor ki:

ريشه نخل کهن سال از جوان محکمترس ت
بيشتر دلبستی باشد بدنیا یر را

*Riše-i nahl-i köhne sâl ez civân muhkemterest,
Bişter-i dil-bestegî bâşed be-dünyâ pîr râ.*

“Büyük ağacın kökleri daha kuvvetlidir, daha dibe gider. Onun için ihtiyarın da dünyaya sevgisi meyli daha fazla olur.”

Mü'min insan öyle yapmaz ki; âhirete hazırlanıyor, ver gitsin...

Yunus Emre de diyor ki:

Seni haktan yığanı,

Her ne ise ver gider.

Ne beslersin bu teni,

Sinde kurt kuş yer gider.

Seni Cenâb-ı Hak'tan ne ayırıyor?

“—Mal mülk sevgisi.”

Evliyâullahtan birisi anlatıyor: Mürşidi büyük kimse, kendisi büyük alim. Uğraşmış didinmiş:

“—Çalıştım çabaladım, kitaplarımı bile tasadduk edinceye kadar gözümün perdesi açılmadı.” diyor.

Kitabını da vermiş, elinde bir şeycik yok, çırıl çıplak, tiril tiril kalmış. O zaman mâneviyâtın perdeleri açılmış.

Bizim hâlimiz ne olacak?

Derviş; evinde televizyon, karşısında şarkıcılar şarkı söyler, türküçüler türkü okur, çalgıcılar çalgı çalar, bizim sakallı da karşısında sakalını oynata oynata meyve yer, çayını höpürdete höpürdete onu seyreder.

“—Hocam feyzim az oluyor.”

Daha ne istiyorsun? Sen başına taş yağmadığına dua et!

Sen müslümansan Müslümanlığın prensiplerini bil, ona göre çalış çabala. Dünyada bir sürü mağdur müslüman var. Keyif zamanı mıdır? Yatma zamanı mıdır? Tembellik zamanı mıdır? Cimrilik zamanı mıdır?

Kimsenin düşündüğü yok. Sanki hepsi kendisinin lâzım-ı gayri mufârikıymış gibi düşünüyor. Yanlış!

f. Zarara Karşılık Zarar Vermek Yoktur

Altıncı hadîs-i şerîf. Ebû Said el-Hudri RA'dan ve başka râvilerden gelmiş bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁶

لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ مَنْ ضَارَّ اللَّهُ بِهِ وَمَنْ شَاقَّ
شَقَّ اللَّهُ عَلَيْهِ

(مالك عن عمر بن يحيى المازني عن أبيه مرسل؛ قط. ك. ق. عن أبي سعيد)

RE. 481/6 (*Lâ darara ve lâ dırâra, men dârra dârrahu'llâhu bihî, ve men şakka şakka'llâhu aleyhi.*)

(*Lâ darara*) “İslâm’da zarar vermek yoktur.”

Zarar; bir insanın malına, bedenine bir noksanlık vermek. Zarar vermek İslâm’da yoktur.

(*Ve lâ dırâra*) Dırâr da, birisinin yaptığı bir zarara inat, karşılık olsun diye, “Sen misin bana bunu yapan, ben de sana şunu yaparım!” diye zarara zararlarla mukabele etmek... İslâm’da o da yoktur. Diyelim ki bir insanın ağacını kesmek yoktur, bir insanın koyununu öldürmek yoktur. Çünkü o mâlî bir telef olmuş oluyor, bir zarar olmuş oluyor. Zarar yoktur.

⁶ Dara Kutni, *Sünen*, c.III, s.77, no:288; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VI, s.69, no:11166; Ebu Said el-Hudri RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IV, s.61, no:9518; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVI, s.426, no:17167.

“—O benim harmanımı yaktı, ben de onunkini yakayım.”

O da yoktur.

“—E ne yapacak? Senin harmanın yandı; şimdi sen onun harmanını yakmazsan için rahat etmeyecek. Ne olacak?”

Kadıya gideceksin, derdini açacaksın, davacı olacaksın. Bizzat kendin gidip harmanı yakamazsın, çünkü harmanın kabahati yok; buğdayın, malın, koyunun, atın kabahati yok...

İslâm'da zarar yoktur. Zarara zararla mukabele etmek de yoktur. Bu kaide umumî bir kaidedir. Müslüman eşyayı telef etmemeyi esas alır.

Hatta büyüklerden birisini anlatmışlardı:

Birisi sönmüş olan bir ampulü atmış, patlatmış. Yani yanmıyor; atmış, patlatmış. Hocası diyor ki:

“—Öde bunu.”

Niye?

“—Yapılmış bir şeyi patlattı, kırdı. Yapılmıştı, belki birisi onun kökünü çıkartacaktı. Onu bir işte kullanacaktı, bir yerde bir işe yarayacaktı belki. Sen onun şeklini bozdun. Öde bakalım!”

Neden? Terbiye olsun diye.

Bir evde insan yoksa, birkaç ay kiracı yok; mahallenin bütün çocukları evin bütün camlarını kırıyorlar. Taşları ellerine alıyorlar, şangır... “Kah kah kah...” Şıngır... “Kah kah kah...” Her düşen camdan bir zevk alıyorlar; vahşi bir zevk! Olmaz. Bir tarafta mal telef oluyor, öbür tarafta zevk. Öyle şey yok.

İslâm'da zarar vermek yok. Birisi sana zarar vermişse, onun zararına mukabil, senin de ona zarar vermen, o da yok. İslâm eşyayı korumayı esas alıyor; hakkını başka yoldan alırsın.

(*Men dârra dârrahu'llàhu*) “Kim bu kâideye uymaz da birisinin zararına zararlarla mukabele etmeye kalkarsa...”

“—Ya sen müslümansın, böyle yapma!”

“—Olsun, çok kızıyorum, ben onun canına okuyacağım!” diye...

(*Darrahu'llàhu bihî*) “Allah da bu sefer ona zarar verir.”

Çünkü kaideyi bozdu. Kaideyi bozduğu için... Ya bir iş yanlış ise yapılmaz. Yanlış iş yaptığından Allah onu cezalandırır.

(*Ve men şakka*) “Kim birisine meşakkat vermeye kalkarsa, sıkıntı vermeye kalkarsa; (*şakka'llàhu aleyhi*) Allah da onun gırtlığını sıktırır, ona meşakkat verir, onu zarara uğratır.”

Bu mantık, zarara zararlarla mukabele etmek İslâm'ın özünde yok.

“—Demek ki kan davası da yok.”

Tabii yok...

“—O benim babamı öldürdü, ben de onun oğlunu öldüreyim.”

Senin babanı öldüreni sen yakalayabildiysen, ona azmettireni yakalayabildiysen mahkemeye çıkartabildiysen, cezalandırılmışsa cezalanır. Aksi takdirde sen de onun akrabasından bir kimseyi peşine takip edip de falanca yerde

yakalayıp öldüremezsın. Bu kan davası bâtıldır, İslâm'da yoktur.

Doğu Anadolu'nun âdeti...

Ağabeyim anlattı: Adam kaçmış diyarından, Türkiye'nin bir ucundan beri ucuna gelmiş, kan davasından korktuğu için! Ötekisinin de 16-17 yaşındaki çocuğu, bunun izini bulmuş, kalkmış gelmiş; tam ağabeylerimin dükkânının -gözünün- önünde bu genç bunun üstüne çullanmış, yıkmış yere, bıçaklamış; batır Allah'ım, batır Allah'ım, batır Allah'ım... Hıncını böyle saplaya saplaya, bıçakla öyle alıyor. Vahşilik tabii... İslâm gitti mi...

Muhterem kardeşlerim!

Şimdi İslâm'ın gittiğinin zararının ne kadar olduğunu kimse bilmiyor. Zararın ne kadar büyük olduğunun kimse farkında değil. Geçen gün gazetede okudum. Benim de sınıf arkadaşımı, bir kuyumcu vardı, dairesinde onu öldürdüler. Hırsızlar çoluk çocuğunu bağlamışlar, o da içeri girince, babayiğit bir kimseydi; bıçaklamışlar, öldürmüşler.

Öldüren kim? Öldüren “bir şeytan kadın” diyor gazete, öyle yazmış; şeytan kadın. Öldüren, öldürmeye azmettiren kadın, kadının kocası öldürenlerden birisi, ötekisi de sevgilisi... Yani cami mikrofonundan... Ancak ibret için söylenebilir herhalde, bir kadın iki erkeği idare ediyor ve iki erkeği adam öldürmeye, suç işlemeye, hırsızlık arsızlık yapmaya teşvik ediyor.

Tamam, bir hadise, kapitalizm mi böyle? Kapatamayız.

Burada, “Bu kadın niye böyle yetişti?” diye soracaksın! Ben soracağım, yakalarına yapışacağım:

“—Bu kadın niye böyle yetişti?”

Bu kadın İslâm’dan uzak yetiştiği için böyle yetişti. Var mı müslüman kadınlar içinde böyle bir şey yapan? Her türlü mağduriyete rağmen boynunu büküyor, kenarda duruyor. Her yerde itildiği kakıldığı halde, mağdur edildiği halde boynunu büküp duruyor. Bak ötekisi nasıl?

Ona şeytan kadın demesini biliyorsun. Niye şeytan kadınların yetişmemesine çalışmıyorsun? Niye müslümanların, namuslu insanların yetişmesine gayret etmiyorsun? Niye engelliyorsun? Hadi senin yardımın başına çalınsın, eksik olsun, niye engelliyorsun? Bunu sormamız lazım. Suç yapılmış, tamam, geç.

Niye? İslâm’dan uzak olduğu için, Allah’tan korkmadığı için, dinsiz imansız olduğu için. Sor bakalım hangi siyasî inançta, sor bakalım hangi kanaat, hangi felsefî inançta? Sor bakalım, çıksın ortaya bakalım suçlu... Fikir hürriyeti bilmem ne bilmem ne, bir sürü ortada hikâye okuyan insanlar da bir görsünler, hangi inançta? Suçluların neden suçlu olduğunun araştırılması lazım.

Çıkacak genel kâide: -Biz yıllardır söylüyoruz; elli yıldır, altmış yıldır, yetmiş yıldır, yüzlerce yıldır söylemiş ulemâmımız. Bir insanın dinini

imanını aldın mı, dinsiz imansız kaldı mı o adam muzır adam olur, muzır insan olur; câni olur, zalim olur, hain olur, hırsız olur, arsız olur, edepsiz olur, yüzsüz olur, namussuz olur...

İnsanı frenleyen, cemiyet içinde ahlâk kâidelerine uygun ve başkalarının haklarına saygılı halde yetiştiren kaynak; ahlâk, onun kaynağı din, onun kaynağı imân-ı hakîkidir. Sen imanı hakîkiyi çelmele, bombardıman et, dinamitle, ondan sonra bekle ki gelsin iyi insanlar... Hepsi böyle olur!

Vallâhi polis de başa çıkamaz!

Allah buldurmuş. Nasıl buldurmuş?

Ona onu gösterttirmiş, yoldan geçerken tanıttırmış. Ona onu şikâyet ettirmiş, polisin hafızasında küpenin şeklini tutturmuş... Allah buldurtuyor. Allah zalime yardım etmediği için, zalimin zulmünü bir gün mutlaka dünyada da cezalandıracağı için, cezalandırdığını bizlere ibret olarak göstermek için buldurtuyor.

Adam öldürmüş gitmiş, izi yoktu ortada, nasıl buldurttu Allah? O adamcağızı öldürdükten sonra, o paraların hepsini o mücevherlerin hepsini torbaya koyup kaçsaldı başka bir yere, kimse bilmeyecekti. Ama Allah buldurtuyor.

Muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ hazretleri Azîzün zü'ntikam'dır; Azîz'dir, mutlaka galiptir, her yerde galiptir ve intikamını bu dünyada da gösterir, kimseye kalmaz.

Biz müslümanlar adam öldürmüyoruz. Öldürmesini bilmez miyiz? Silahımız mı yok? Aklımız mı yetmiyor?

Onlardan daha âlâsını yaparız. Ama yapmayız, Allah'tan korkuyoruz. Hırsızlık yapmayız. Adam bize fazla para verse fazlasını öderiz. Üç gün sonra öderiz, beş gün sonra öderiz. Borcumuza sadık kalırız. Hak yemeyiz. Çocuğumuza haram yedirmeyiz.

E bunun kıymetini niye bilmiyorlar? Niye İslâm'a, müslümanlara bu kadar saldırıyorlar? Niye namuslu kızlara bu kadar böyle mağdur etme durumu oluyor? Bunu sormamız lâzım!

Sormamız lazım ki, işte misalleri çıkıyor ortaya. Şu kadar fahişe artmış, bu kadarına vesika verilmiş, şu şöyle olmuş... Olur tabii! Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. Salı, çarşamba, elbette perşembe... Böyle gidişin sonu elbette böyle olacak. Binmişim bir alâmete, gidiyorum kıyamete. Bu gidişin sonu tabii kıyamete, varacak olan nokta öyle olur.

Tabii cahillere söz anlatamazsın, deliye deli olduğunu söyleyemezsin. "Sen akıllısın, otur arslanım, ağam paşam..." dersin, ondan sonra polis gelir, hasta bakıcı gelir, iki elinden tutar, iğneyi yaparsın, sakinleşir. Ne yapalım?

Hastaya bir sözümüz yok da, bizim derdimiz siz akıllılarda. Biz sizden dertliyiz. Yani akıllılar evlatlarını iyi yetiştirmezse, iyiliğin tedbirlerini almazlarsa... Delilere sözümüz yok bizim, delilere ne diyelim, elbette yapacak. Bizim şikâyetimiz akıllılarda.

Allah akıllılara insaf versin...

Altındaki hadîs-i şerif de bu konuyla ilgili.

Bu ikinci hadîs-i şerîfin başlangıcı, birinci cümlesi daha önceki gibi. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ وَلَا لِلرَّجُلِ أَنْ يَضَعَ خَشَبَةً فِي حَائِطِ
جَارِهِ وَالطَّرِيقُ الْمِيتَاءُ سَبْعَةٌ أُذْرُعٍ

(حم. هب. ع ن ابن عباس)

RE. 481/7 (*Lâ darara ve lâ dırâra, ve li'r-raculi en yedaa haşebhû fî hàitı cârihî, ve't-tarîku'l-mîtâu seb'ate ezruin.*)

(*Lâ darara ve lâ dırâra*) “Zarar vermek yoktur. Verilmiş bir zarara mukabeleten, intikam için zararlar mukabele etmek de yoktur.”

(*Ve li'r-raculi en yedaa haşebhû fî hàitı cârihî*) “Bir adam komşusunun duvarına evinin girişinin ucunu koyabilir.”

“—O duvar benim, sen koyamazsın!” diyemez, oraya koyuverir. Maksat onun da işi görülsün. Ona dinimiz cevaz vermiştir. Bu kadar kolaylıklar olacak.

(*Ve't-tarîku'l-mîtâu seb'ate ezruin*) “Boş bir arazide yol miktarı yedi ziradır, yedi zira boş yer bırakılır.” diye kaide koymuş.

⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.313, no:2867; Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XI, s.302, no:11806; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Caımiü'l-Ehadis, c.XVI, s.426, no:17168.

g. İtaat Ancak Güzel Şeylerde Olur

Sonuncu hadîs-i şerîf ama sonuncu değil arkasındaki onunla ilgili olduğu için çift çift onu da okuyacağız.

Bu hadîs-i şerîf Buhârî'de, Müslim'de, Ebû Dâvud'da, Neseî'de, İbn Hibbân'da Hz. Ali Efendimiz RA'dan rivayet edilmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁸

لَا طَاعَةَ لِأَحَدٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي
الْمَعْرُوفِ

(خ.م.د.ن.حب.ع.ن.علي)

RE. 481/8 (*Lâ tàate li-ehadin fî ma'siyeti'llâhi, inneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*)

(*Lâ tàate li-ehadin fî ma'siyeti'llâhi*) “Allah’a isyan konusunda hiçbir kimseye itaat olunmaz.”

⁸ Buhârî, *Sahîh*, c.XXII, s.218, no:6716; Müslim, *Sahîh*, c.IX, s.371, no:3424; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.210, no:2256; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.114, no:4134; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.94, no:724; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.156, no:16386; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.434, no:7828; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.429, no:4567; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.405, no:7114; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.272, no:267; İbnü'l- Ca'd, *Müsned*, c.I, s.140, no:894; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.119, no:589; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.17, no:109; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.38; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.67, no:14874; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.366, no:3076; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.426, no:17170.

Babaya da itaat olunmaz, anaya da itaat olunmaz, hocaya da itaat olunmaz.

“—Anası kızını kötü yola teşvik ediyor, kızını uyacak mı anamdır diye?”

Hayır.

“—Babası oğlunu hırsızlığa teşvik ediyor, uyacak mı?”

Hayır.

“—İçki içmeye teşvik ediyor, uyacak mı?”

Hayır...

Hiçbir kula Allah’a isyan yolunda itaat yoktur, itaat edilmez. İtaat edilirse vebal olur. İtaat edilmesi gerekli kimselere bile isyan bahis konusu olduğu zaman itaat edilmez.

(*Inneme't-tàatü fi'l-ma'rufi*) “İtaat ancak aklın ve şeriatin uygun bulunduğu bir şeyde olur.” Akla ve şeriate aykırı günah yollarında olmaz.

Yani aklen, şer’en, kanunen iyi olan şeylerde itaat olur. Yoksa bir âmirin, bir reisin, bir başkanın, bir komutanın bir kötü şeyi emretmeye hakkı ve salâhiyeti yoktur; ötekisi uyarsa mes’ul olur.

“—Efendim komutanım emretti, ben ondan yaptım.” Yapamazsın ki, onu dinlemeyecektin çünkü kanuna aykırı.

Peygamber Efendimiz’in zamanında, Efendimiz bir birliğin başına birisini komutan tayin etmiş, göndermiş. O komutanla birliği arasında da biraz ihtilaf, gürültü patırtı çıkmış. O gürültü patırtı çıktığı zaman başkan kızmış, demiş ki;

“—Odun toplayın. Çalı çırpı toplayın.”

Çalıyı çırpıyı toplamışlar. Ondan sonra;

“—Ateş yakın.”

Yakmışlar.

“—Hadi girin içine!” demiş komutan.

Peygamber Efendimiz de “Komutanlara itaat edin!” dedi ya, tembihledi ya giderken...

“—Peygamber Efendimiz size bana itaat etmenizi söylemedi miydi?”

“—Demişti.”

“—Girin içine!” demiş.

Birbirlerine bakmış, demişler ki;

“—Ne içine gireriz, ne senin sözünü dinleriz. Gideceğiz, bunu Rasûlüllah’a söyleyeceğiz.”

Döndükleri zaman söylemişler, demişler ki;

“—Böyle yaptı yâ Resûlallah, acaba itaat etmemiz lazım mıydı?

Ateş de olsa girse miydik?”

Demiş ki:

“—Eğer girseydiniz cehenneme giderdiniz.”

Demek ki ancak Allah’a itaat konusunda, mârufta, yani aklın, kanunun, şer’in, ilâhî kanunun doğru gördüğü noktada itaat olur; kötülüklerde, isyanda itaat olmaz.

Bu kaide umumîdir. Emirler, komutanlar, başkanlar ve saireler böylece bilsinler.

h. Allah'a İsyanda İtaat Olmaz

Arkasındaki hadîs-i şerîf de aynı mevzuda... İbaresini değişik.

Bunun da çok kaynakları var.

Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:⁹

لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ

حم. طب. ك. وابن خزيمة، وابن جرير عن عمران؛ والحكم بن عمرو، وأبو نعيم، خط. ع ن.

(أنس؛ طب. عن النواس)

⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.66, no:20672; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XVIII, s.170, no:381; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.632, no:602; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.55, no:873; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.275; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.145; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.409, no:3889; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.356, no:1988; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.383, no:3788; Dâra Kutnî, *İlel*, c.V, s.155, no:786; İbn-i Abdi'l-Ber, *et-Temhîd*, c.VIII, s.58; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.131, no:1095; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.132, no:4622; Hz. Ali RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.181, no:3917; Hz. Hüseyin RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.545, no:33717; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten. Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.369, no:3647; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstîâb*, c.I, s.269; Abdullah ibn-i Huzâfe RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.22; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.II, s.109, no:443; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVI, s.322; Temîm-i Dârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.105, no:14875; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2077, no:3076; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.427, no:17172.

RE. 481/9 (*Lâ tàate li-mahlûkin fî ma'siyeti'l-hàlik*) “Allah’a isyan konusunda, mahlûka itaat yoktur.”

Mahlûk emretti, onun sözünü dinleyecek, Allah emrettiğini çiğneyecek; olmaz öyle şey!

İtaat nereye oluyor? Allah’a oluyor. Allah’ın elçisi olduğu için, Rasûlullah’a oluyor. Rasûlullah buyurduğu için, sünnete oluyor. Bunlardan meydana gelmiş olan şeriate itaat etmek gerekiyor; kötülöklere itaat gerekmiyor. Müslüman kötölöklere karşı çıkacak; “Bu kötüdür.” diyecek ve hakkı söyleyecek.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

¹⁰ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hâmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudâî, *Müsnedü’s-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu’cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu’cemü'l-Evsat*, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudâî, *Müsnedü’s-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü'l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdisü'l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Târık ibn-i Şihab Rh.A’ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.V, s.198, no:3981.

أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةٌ حَقٌّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ

(د. ه. عن أبي سعيد؛ حم. ه. طب. عن أي أمامة؛ ن. عن سمرة؛ حم. ن. هب. ض. ع. ن طارق مرسل)

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâd, kelimetü hakkın inde sultânin câir.*) “Cihadın en üstünü, zâlim hükümdarın huzurunda hak sözü söylemektir.”

İmam Nevevî Sultan Baybars’a itiraz etmiş:

“—Sen bunda fukaranın hakkı olan parayı alamazsın. Sen sarayındaki fazlalıkları ver.” demiş, kötü olmuş.

Kötü olsun, yine sözünden dönmemiş.

Baskı yapsalar, dövseler sövseler, hakkı söylemekten alim vazgeçemez. Çünkü alimler Allah’a söz vermişlerdir ki doğruyu söyleyecekler, insanlara hakkı öğretecekler.

O bakımdan Allah-u Teâlâ Hazretleri kendisine mutî kullardan eylesin... İsyân yollarına saptırmasın... Velev anamız babamız bile olsa, isyan konusunda emredildiği zaman isyana düşmemek gerektiği şuurunda eylesin... Cümlemizi cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Yarın Berat Kandili’dir. Berat Kandili önemli bir hadisedir. Yarın gündüzleyin oruçlu olmak iyidir. Onun için bugünden hatırlatmış olalım kardeşlerimize, yarın için oruca niyetlensinler, nafîle olarak sevap kazanmak maksadıyla... Berat gecesine de hazırlansınlar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kandillerinizi mübarek eylesin... Bu gecelerin feyizlerinden, bereketinden cümnenizi, cümle Ümmet-i Muhammed'i, beraberce, bizlerle beraber istifade ettirsin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümnenizi nice mübarek günlere, gecelere sıhhatle, âfiyetle ulaştırın... Çoluk çocuğunuzla, sevdiklerinizle beraber hayırlarda dâim eylesin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-ı şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

12. 04. 1987 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

